

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง ผลสัมฤทธิ์ด้านการฟังภาษาอังกฤษ และเจตคติต่อการเรียนโดย
วิธีทัศนที่มีตัวอักษรบรรยายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 นั้น ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับขั้น
ตอน ดังนี้

1. การศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. การกำหนดกลุ่มประชากร
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การดำเนินการทดลองและการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ศึกษาแนวคิด ขั้นตอนของวิธีการสอนโดยสื่อทัศน จากเอกสาร และงานวิจัยที่
เกี่ยวข้องทั้งใน และต่างประเทศ เพื่อเป็นแนวทางในการทำแผนการสอน
2. ศึกษาหลักสูตรภาษาอังกฤษระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พุทธศักราช 2539 และ
ศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้ และคำอธิบายรายวิชาของวิชาภาษาอังกฤษหลัก 9 (อ 019) เพื่อเป็น
แนวทางในการเลือกเนื้อหา และจัดทำแผนการสอน
3. ศึกษาการสร้างแบบทดสอบวัดความเข้าใจการฟังและวิธีการประเมินผลการฟัง
ของ Weir (1993, pp. 98-129) เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบที่ใช้ในการวิจัย
4. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามวัดเจตคติที่มีต่อการฟังภาษาอังกฤษโดยวิธีทัศน
ของรวิวรรณ ชินะตระกูล (2535, หน้า 99 - 115) แล้วสร้างข้อคำถาม [ซึ่งปรับมาจาก วัลลยา
บริสุทธิ์พันธ์ (2539) และศรัณยา ศรีวิชัย (2537)]

การกำหนดกลุ่มประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/1 โรงเรียนเวียงชัยวิทยาคม อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย ที่เรียนรายวิชาภาษาอังกฤษทักษะฟัง-พูด อ 024 ก ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2543 แผนการเรียน วิทย์-คณิต จำนวน 1 ห้องเรียน มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 34 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย เครื่องมือ 2 ชุด ได้แก่

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

แผนการสอน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากเนื้อหาวิดีโอที่บันทึกจากรายการสารคดี National Geographic และภาพยนตร์การ์ตูน ที่มีหน้าที่ทางภาษาหรือเนื้อหาสอดคล้องกับจุดประสงค์ของรายวิชาภาษาอังกฤษทักษะฟัง-พูด อ 024 ก ความต้องการของหลักสูตร โดยกำหนดกิจกรรมการฟัง 3 หัวข้อ 3 แผน แผนละ 6 คาบ คาบละ 50 นาที โดยใช้เวลาในการสอนทั้งสิ้น 9 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 คาบ รวม 18 คาบ

สำหรับขั้นตอนในการสร้างแผนการสอนนั้น ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษากิจกรรมกระบวนการ และวิธีการสอนทักษะการฟังภาษาอังกฤษโดยวิดีโอของผู้เชี่ยวชาญหลายท่าน เช่น Nunan & Miller (1995, 197 - 249), Yagang (1994), Hemei (1997, pp. 45 – 46), Kelly (1985), Allan (1984, p. 24) โดยนำมาปรับใช้เป็นวิธีการสอนของตน เพื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหา ระดับของผู้เรียน และเวลาที่ใช้ในการทดลอง โดยกำหนดขั้นตอนการฟังไว้ 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนก่อนการฟัง ขณะฟัง และหลังการฟัง แล้วนำแผนที่สร้างเสร็จเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง จากนั้น นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนทักษะการฟัง 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบอีกครั้ง เพื่อปรับปรุงแก้ไขด้านกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้ภาษา และเวลาที่เหมาะสมกับแผนการสอน แล้วนำแผนการสอนที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วจำนวน 1 แผน ไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/2 โรงเรียนเวียงชัยวิทยาคม อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย ที่กำลังเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษหลัก อ 019 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2543 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มประชากร ก่อนนำไปทดลองจริง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการฟังภาษาอังกฤษ มีลักษณะเป็น

ข้อคำถามแบบปรนัยชนิดที่มี 4 ตัวเลือก ซึ่งมีจำนวน 10 ข้อในแต่ละแผนการสอน

2..2 แบบสอบถามวัดเจตคติในการเรียนภาษาอังกฤษโดยใช้สื่อวีดิทัศน์ที่มีการใช้ตัวอักษรบรรยาย ที่สร้างขึ้นปรับมาจากข้อความในแบบสอบถามของศรีธนา ศรีวิชัย (2537) และ วัลลยา บริสุทธิพันธ์ (2539) มีจำนวน 10 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของ Likert ที่มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยผู้วิจัยนำมาปรับใช้เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ คือ เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย

การดำเนินการทดลอง และการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการทดลองแบบกลุ่มเดียวที่มีการวัดผลก่อนการทดลอง 1 ครั้ง และ หลังการทดลอง 1 ครั้ง (One Group Pre-test Post-test Design) จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการฟัง โดยเปรียบเทียบผลการทดลองก่อน และ หลังการทดลองดังตารางที่ 1 และแบบวัดเจตคติของผู้เรียนหลังจากการทดลองทั้ง 3 แผนสิ้นสุดลง ดังตารางที่ 2

ตาราง 1 แสดงแบบแผนการทดลองเพื่อหาผลสัมฤทธิ์ก่อน และ หลังการสอน

O_1	X	O_2
-------	---	-------

O_1 หมายถึง การทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการฟังภาษาอังกฤษก่อนการทดลองสอน 1 ครั้ง

X หมายถึง การเรียนโดยสื่อวีดิทัศน์ที่มีตัวอักษรบรรยาย

O_2 หมายถึง การทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการฟังภาษาอังกฤษหลังการทดลองสอน 1 ครั้ง ด้วยเครื่องมือเดิม

ตาราง 2 แสดงแบบแผนการทดลองเพื่อประเมินเจตคติ

X	A
---	---

X หมายถึง การเรียนโดยสื่อวีดิทัศน์ที่มีตัวอักษรบรรยาย

A หมายถึง การวัดเจตคติของผู้เรียนต่อโดยการเรียนรู้โดยสื่อวีดิทัศน์ที่มีตัวอักษรบรรยายหลังจากการเรียนการสอนสิ้นสุดทั้ง 3 แผน

จากรูปแบบดังกล่าว ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองด้วยตนเองกับกลุ่มประชากรตั้งแต่ สัปดาห์ที่ 1 ถึงสัปดาห์ที่ 9 ตามขั้นตอนดังนี้

1. วัดผลสัมฤทธิ์ด้านการฟังภาษาอังกฤษก่อนการทดลองสอน ด้วยแบบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการฟังภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปเปรียบเทียบกับข้อมูลจากการวัดอีกครั้งหลังการสอน

2. ดำเนินการสอนโดยมีขั้นตอนดังนี้

2.1 ก่อนดำเนินการสอน ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับการฟังภาษาอังกฤษ เจตคติต่อการเรียน วิธีการสอนภาษาอังกฤษโดยสื่อวีดิทัศน์ และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วสร้างเครื่องมือวิจัยที่ประกอบด้วยแผนการสอนจำนวน 3 แผน และแบบวัดเจตคติ จำนวน 1 ชุด แผนการสอนดังกล่าวประกอบด้วย

2.1.1 ขั้นก่อนการฟัง ได้แก่ การเตรียมความพร้อมของผู้เรียนก่อนการฟัง เริ่มตั้งแต่การเปิดตอนวีดิทัศน์เพียงบางช่วงในตอนต้นของแผนการสอน แล้วครูถามคำถามนำ ซึ่งเป็นคำถามทั่วไปที่ไม่เกี่ยวข้องโดยตรงกับเนื้อหาที่ฟัง เพื่อกระตุ้นความรู้เดิม จากนั้น ครูให้ความรู้เกี่ยวกับภูมิหลังของเรื่องราวที่จะฟังเพื่อให้นักเรียนมีความคิดทั่วไป และเตรียมพร้อมที่จะฟัง ต่อมาครูสอนคำศัพท์ที่จำเป็นต่อความเข้าใจการฟังในแต่ละตอนของเนื้อหาวีดิทัศน์โดยใช้การนิยามความหมาย การยกตัวอย่าง และการใช้ภาพในจอเพื่ออธิบายคำศัพท์

2.1.2 ขั้นขณะฟัง ได้แก่ การฟังอย่างจริงจังและทั่วถึง เริ่มตั้งแต่การให้จุดมุ่งหมายการฟัง ซึ่งเป็นการถามรายละเอียดที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับเนื้อหาการฟัง โดยครูไม่ให้คำตอบแก่นักเรียน เพียงแต่แนะกลวิธีการฟัง เช่น การจดบันทึก การถามข้อสงสัย จากนั้นครูเปิดวีดิทัศน์ตลอดรายการตอนนั้น 1 ครั้ง จากนั้น ครูเปิดวีดิทัศน์โดยใช้ปุ่มหยุดชั่วคราวเพื่อให้เวลาแก่นักเรียนในการตีความ และกรอแถบบันทึกภาพกลับไป-มา เมื่อนักเรียนไม่เข้าใจ หรือฟังไม่ทัน

2.1.3 ขั้นหลังการฟัง ได้แก่ การพัฒนาความคิดเพิ่มเติม การเน้นความเข้าใจ ภาษา และเนื้อหาที่ฟัง การฝึกแก้ปัญหา การฝึกความสามารถด้านการสื่อสารโดยใช้คำศัพท์ และโครงสร้างภาษาที่ได้เรียนรู้มาแล้วนั้นอีกครั้ง กิจกรรมส่วนใหญ่ในขั้นตอนนี้คือ งานกลุ่มหรืองานคู่ เช่น การใช้ประเด็นในเนื้อหาวีดิทัศน์เพื่อเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการอภิปราย การเขียนสรุปย่อ การแสดงบทบาทสมมติ การทำผังความรู้ แผนภูมิ ฯลฯ

4. วัดเจตคติของผู้เรียนต่อการเรียน โดยสื่อวีดิทัศน์ที่มีตัวอักษรบรรยาย หลังจากสิ้นสุดการเรียนการสอน แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาผลคะแนนเจตคติของผู้เรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำคะแนนที่ได้จากการวัดผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการฟัง ของผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อวิเคราะห์หาค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังการเรียนรู้ ตามวิธีการทางสถิติ โดยใช้โปรแกรม SPSS for Windows

2. สำนวณเจตคติที่มีต่อการเรียนภาษาอังกฤษทักษะการฟัง หลังจากการเรียนรู้การสอนที่มีการใช้แถบวิทัศน์ที่มีการใช้ตัวอักษรบรรยาย โดยการหาค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ยของแต่ละรายการ ที่แจกแจงเป็น 5 ระดับ (เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง) โดยใช้โปรแกรม SPSS for Windows